

Благословени Коледно-Новогодишни празници!

Приемник на в. "Заводска трибуна"
Издание на "Арсенал" АД

трибуна

arsenal® 10

на стр. 6-7 *Равносметки*

Галина Стоянова,
Кмет на Община Казанлък

22 декември 2017 г. • година VII • брой 173

Равносметки

Адрес на редакцията: гр. Казанлък, бул. "Розова долина" 100, офис 8 (срещу Митницата)

БЕШЕ ДОБРА. И ПРОДЪЛЖАВАМЕ!

Уважаеми арсеналци,

Финалите са време за равносметки. А какво по-добро време от това - от края на годината, когато теглим чертата на преживените дни и месеци.

Заедно - в труд, съзидание и споделеност.

С огромно удовлетворение споделям с вас, че и през тази година продължихме успешно да караме влака „Арсенал“, който уверено върви напред.

2017-та беше една добра година за нас. С изключително позитивни равносметка за стореното и мястото ни на световните пазари. Можем да се гордеем с това, което сме.

Защо:

И през тази година продължаваме да бъдем водеща фирма с огромен авторитет. „Арсенал“ е марка за качество, коректност, с продукция на световно ниво.

Продължихме и ще продължаваме да развиваме и обогатяваме продуктовата си листа, да усъвършваме и произвеждаме нови изделия, без да загърбваме старите производства. Защото, освен всичко друго, „Арсенал“ е и добра традиция.

Годината, която изпращаме, е поредният период на огромни инвестиции, както в производствената, така и в социалната сфера.

През 2017 година ръководството на дружеството инвестира много средства с цел повишаване производителността на труда и подобряване на условията на труд. Бяха открити нови цехове и складови площадки, основно ремонтирани бяха базови столове за хранене и кухни по заводи, изграден бе нов паркинг за арсеналци, като общият брой на местата за паркиране станаха 1500, продължихме и газифицирането на територията на цялото дружество. Нов облик придоби и първият стадион в града – нашият фирмен стадион.

Това са усилия, които превръщат „Арсенал“ във все по-приветлива фирма.

И ще продължим. Има още много какво да се направи.

Защото арсеналци, Казанлък и общината

заслужават това.

Изключително съм удовлетворен, че 2017-та стана първата академична година за „Арсенал“, с първия випуск наши студенти. Увеличени са и интересът, и броят на участниците в стипендиантската ни програма - наши работници и служители, които проектират бъдещето си тук.

През тази година с нашата подкрепа в града ни бе открит Машиностроителен колеж и Казанлък стана част от семейството на ТУ - София.

И защото бъдещето се отглежда с любов и отдалеч, продължихме подкрепата си и партньорството по проекта за дуално обучение за обучаващите се по специалността Мехатроника в ПГ „Иван Хаджиенов“. Имаше вече първите студенти по тази специалност и те са наша гордост.

Няма друга фирма, която да инвестира годишно по 15 млн. лева за социални дейности и инициативи. Продължаваме и традицията да излъчваме наши първенци в труда от отделните заводи, да изпращаме изявени работници на безплатни почивки, да подкрепяме различни социални каузи, наши и общински.

Защото „Арсенал“ е неотменим фактор в общината, фактор, който има огромно значение за обществения и социален живот.

Чрез общинските съветници от групата „Експерти за Казанлък“ – предимно арсеналци, продължаваме да сме основно ядро в Общинския съвет, което генерира добри идеи, каузи и решения за община Казан-

Влака на надеждата подариха синдикалистите от КНСБ за новата година на изпълнителния директор на „Арсенал“. С убедеността, че посоката напред е неотменима и безалтернативна.

лък.

И през 2017 година продължихме да бъдем активни дарители и да подкрепяме здравни и детски заведения, да даваме подкрепа за културно-историческото ни наследство и памет, за бъдещето.

През годината дарихме и 20 хиляди лева на едно изключително училище в Казан-

лък - Математическата гимназия. Ще продължаваме в тази апостолска посока, за-

Следващият брой нав. "Трибуна Арсенал" ще излезе на 12 януари 2018 г.

Нека магията на Коледа да докосне всеки един от вас, скъпи съграждани, и да донесе здраве, мир и благоденствие на вас и вашите близки!

Галина Стоянова
Кмет на Община Казанлък

ПРЕСТИЖЕН ПРИЗ ЗА „АРСЕНАЛ“ АД

„Арсенал“ АД спечели за втора поредна година приза TRUE LEADERS в сектор „Производство и въоръжение на боеприпаси“ в петите поред годишни награди на инициативата на ICAP България.

В нея се награждават българските компании, които са станали лидери в различни сектори на икономиката, покриващи едновременно 4 обективни критерия: най-печеливши по ЕБИТДА за 2016, увеличили са броя на персонала си, имат висока кредитна оценка и са лидери в своя сектор.

Инициативата на практика е ежегоден кредитен рейтинг на ICAP Bulgaria.

Приза получи изпълнителният директор на търговското дружество на „Арсенал 2000“ АД Христо Ибушев.

Стилната церемония се състоя в зала Rainbow Plaza - София в присъствието на повече от 300 представители на висшия мениджмънт на водещи български и международни компании, както и на представители на търговски камари и браншови организации.

Още една казанлъшка фирма за поредна, вече трета, година спечели също приза на TRUE LEADERS - това е „М+С Хидравлик“. Отличieto бе присъдено на дружеството в сектор „Производство на машини и хидравлично оборудване“. Специалната статуетка получи прокуристът на фирмата Владимир Спасов.

„Трибуна Арсенал“

щото сме убедени, че ръка, която дава, е благословена и че ръка, която дава за Бъдещето, е част от Бъдещето.

Имаме основания да изпратим отиващата си година със самочувствие, с гордост и достойнство и да посрещнем новата с оптимизъм, с желание за много работа и надежди за добри договори и нови партньорства.

Пожелавам на всички вас, скъпи арсеналци, на всички жители на община Казанлък, на всички наши приятели и партньори, много лично и семейно здраве, споделено щастие, любов и много усмивки през новата година.

Да сме здрави, да работим и да ни сподобява само добро!

Николай Ибушев
Изпълнителен директор на „Арсенал“ АД,
Почетен гражданин на град Казанлък

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев.

Редакция: Деляна Бобева - гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Първолета Петкова, Мария Пискова, Миран Маденджиян, Юлия Младенова, Венко Юнаков.

Със съдействието на КНСБ и КТ "Подкрепа" в "Арсенал" АД.

Стоян от КРБ:

ЖИВОТ, КОЙТО СЕ СМЕЕ

Дядо Коледа, КРБ, Бай Ганьо... Ноко от „Вражалец“, Чушкаров от Вазовия „Дуел“, „Балкански синдром“ – Кумът..., песни, танци, скечове, хуморес-

отличен ковач. Кове не само роли. А и метали – всякакви. Като него няма много. То, ковач и актьор в едно, направо си е творец

Германия. Като много други арсеналци, които сега се връщат пак, трудните години на 90-те го вадят извън системата на ВПК. То по това време ВПК-то не било като сега. Било си направо – живо-умряло. За съвсем жив човек като Стоян място тук нямало. Намерил си другото себе си. Впрочем, бил го намерил отдавна – още по арсеналските естради и на сцената на казанлъшкия Военен клуб. В средата на 90-те просто свил от едната пътека – в другата. И пак се смее:

Напуснах Арсеналите и – айде в „Искра“!

Стоян Стоянов станал актьор, истински – не само по сърце и призвание, но и по трудова книжка. По това време Театърът на „Искра“ бил отворен за самодейци. Не като после, когато ги прогонили. Така, заедно с други искристи – любимци на нашенската публика, той играл, играл, та се не спрял из целия репертоар на Сатирата. Не било пиеса, не било комедия, без той да се намеси. Без той да разлилее салона от смях. Даже с професионала Видин Даскалов играл – не е като да се вихрил само със „самодейците“ – от Лидия Беева, Николай Топалски, Ники Кисъов, Ана Лалева, Любо Мишонова... та до „Громофона“ – Гарчов. Ама,

разбира се – и с фурията Гълъбина, също. За достолепния Антов – да не говорим. И – Милена! „Много нещо играхме!“ – „Районна болница“, „Изобретателната любовна“, „Островът“, „Стената“, „Рейс“, „Балкански синдром“, „Двубой“... Ходили, обикаляли, даже в Гърция били. Е, преди това някой стигнали и Канада, че там останали, но това е друга приказка... Тя не е за смях.

Смешки други обаче в живота на Стоян – пълно! И май, повечето от тях си остават в годините с КРБ-то. КРБ, както вече „Трибуна Арсенал“ е имала случай да напише, първо се родило в главата на Любчо Попов. И като се поначалоо... Арсеналските, та и казанлъшките сцени и естради, както се помни, се оказали твърде тесни за моментата. Било времето на политическата сатира, времето на Промаяната. КРБ-то, като единни самоделци, си правели всичко сами – от текстовете и сценарията, през режисурата, разбира се – импровизациите, а също и избора на музиката, озвучаването, маркетинга, продажбите и транспорта. Искали ги повечето – само в Силистра и май в Кюстендил не ги дочакали. Участията идели едно през друго. Било е да осмьнат в Балчик, да попят после в Казанлък и да замръкнат във Велинград. Една Нова година сколасали

да разсмеят народа на четири ресторанта: казанлъшкия „Балкан“, „Първи май“ и „Роза“ и почти към призори – да финансира в Свиленград. Били млади... И обичани. Кое-то не се забравя. А сега времето се изтърколило.

Стоян чака пенсия, но много не се и надява

Той е от ония българи, които – аха, да се пенсионира и все нещо се увеличава: я стажът, я годините. Той стажа си го има, но не по документи. „В смутните години, когато ни връхлетя демокрацията, останахме без осигуровки“, казва той, но без да мрънка излишно. Да не се мрънка толкова май се е научил в Германия. Там отишъл след второто си връщане в „Арсенал“. Наложило се. През 2009-та се оказали в криза пак. Два-

ако не сега? Кой, ако не аз? И тутакси разтуря охраната на Президента с гловица в ръка. „Ще опитам, – рекъл, – първо аз ракийката, че да не се плашите, няма да го отрова Президентът!“. Първанов се навил. Все пак Стоян подканил: „Наздраве, роди ми се внук!“. С весели подкани и закачки Бай Ганьо шествал из Празника на розата. Било през 90-те, а после – по времето на кмета Дервишев. Кога – на каручка, кога – на возило, кога – пешком, Празникът не минавал без този образ. Стоян пълнел дисагите „според парите!“ – някога с повече мускули, друг път – с разни други работи... Раздавал, да е хаирлия! – раждали се и чуждоземци, и нашенци.

Да радва хората, както се видя вече, за Стоян Стоянов е радост най-голяма.

Като Бай Ганьо

ки, арии, сцени. И благодарна публика. До тук е ясно, че става дума за живота на актьор. Но не съвсем. Стоян Стоянов – веселякът от Казанлъшките рози и бодли, така е забъркал живота в себе си, че навършил доста над 50, никак и за нищо не съжлява – има много спомени. Тоест – много животи. Един от

един на света. Или поне в Казанлък. Завършил „Топла обработка“ в местния Механотехникум, той – младокът от началото на 80-те, идва първо на работа в голямата оръжейница. Че къде другаде? Както и сега, „Арсенал“ е място, твърде привлека-

Като театрал

Четиримата от КРБ

тях започва в „Арсенал“. „Какво ли не е било, какво ли не съм играл...“, смее се Стоян... Изобщо, не спира да се смее, дори когато „солените“ шегички са на негов гръб. „Дет се вика – само бръснар от Родилното не съм бил...“, цитира момчето от КРБ приятеля си Иван Кафалиев...

Стоянчо от КРБ, както го знае много мазина, освен всичко, е

телно за машиностроители с диплома за „Средно специално“: Завод 6 и Малката ковачна – Храмажна – Голямата ковачна на Завод 7. Стоян минава тези пътеки с лекота. После, години след това, научено от „Арсенал“ му прокарва и по-далечни пътища – към фабриките на Словения и

ма от КРБ-то тръгват по света. Пробвали в Словения, но нещо не се получило. Тогава Стоян акостира в Германия. При черката. Тя и сега е там, затова Стоянови отиват по Коледа при нея. Германците не се оплакват, казва ковачът-артист. Работяк, не дават акъл, без да им бъде искан, не се шляят. Всичко им е изчислено. Някой път на Стоян му иде да се сонне на някоя колега сега, след като е пак у нас. И да му каже, че нещата са наред, когато просто всеки си гледа своята работа. А не чуждата. Стоян там работи на норма. Свикнал е още от „Арсенал“, но там е някак си друго. Всичко е изчислено. Работата не го плаши. Нито там, нито тук. Чувства се на мястото си в ковачната. Не че не би му било хубаво, ако някога старата банда на КРБ запее отново. Или поне малко да поее на хората. Ей тъй, да ги поразмее, да ги повесели, защото – за къде сме без смях и топлото в очите? Заради единия смях и веселбата, по принцип, Стоян поел и ролята на култовия за казанлъшкия Празник на розата Бай ти Ганьо. Е, щеше ли да си пие ракийката с държавен глава, ако не беше това? Не. Има дори фото за спомен.

Бай Ганьо на ракийка с президента Първанов

Случило се в розовите градини. Стоян си рекъл: кога,

най-много се радва обаче, когато разсмива малките. За една детска усмивка той е влизал и в „Пинокио и татко Карло“, и във „Въртележка“, и в „Знайко и Незнайко“, че и в „Незнайко и баба му“... И Дядо Коледа е бил, разбира се! Десетки и десетки представления играли с Жоро Ташев. Незабравима е и „Ламията от улица Войтешка“ – представление и за деца, и за възрастни. За Стоян Жоро е не просто приятел, а човекът, който му открил професионалните тънкости в актьорството за деца и магията в работата с куклите. Тъй, че – Стоян е и кукловод... Но не от онези, в кавичките, които са нависоко в политическите работи. Тях Стоянчо от КРБ и сега би ги „подкачил“ с острието на Сатирата, но май вече обществото се отказва от тия работи... С три думи: „Сатира вече няма...“, чак накрая скрива усмивката си Стоян – артист, искрист, ка-ер-беририст. Професионален ковач, с още куп „свободноизбираеми професии“, с които не просто оцелява, а които забъркали живота му на 50+ такъв, че да се помни. Смехът се помни. Още повече днес, когато никак не ни е до смях. А, както казва Стоян: „На хората днес много им се иска и да се посмее!“

Диана Рамналиева

СРЕЩА НА ЗЛАТНИ СЪС ЗЛАТНИЯ

В края на тази година един от „златните“ и велики българи на нашето време, „златният“ учител по физика – Теодосий Теодосиев, имаше юбилей. Създателят на десетки учени по цял свят, оставили свой принос за развитието на човечеството – физици, математици, аналитици, както и на стотици златни участници в международни олимпиади и много таланти, навърши 70 години.

За големия повод в началото на декември – от два континента, специално, разстоянието до неговата Школа по физика, сгушена в края на града, прелетяха негови ученици от 70-те, 80-те и 90-те години, а дни преди Рождество специална среща с емоционални подаръци му спретнаха и учениците от неговия Първи випуск от 1978 година на казанлъшката Математическа гимназия.

Сред тях са и 5-ма днешни служители на „Арсенал“, един от тях е и член на групата Експерти за Казанлък и зам.-председател на настоящия състав на местния Общински съвет – инж. Владимир Чучумишев. Останалите първи ученици на Тео от колектива на „Арсенал“ са: Владимир Стоев – Техническа дирекция; Иван Илиев – Завод 4; Иван Турийски – Завод 4; Бончо Петков – Завод 5.

Специално за коледния брой на в. „Трибуна Арсенал“ – за вълнуващата среща с юбиляра, Владимир Чучумишев създаде този текст:

ТЕО – на учителя с любов!

11 „б“ клас на МГ „Никола Обрешков“ – випуск 1978

Оказахме се невероят-но сплотени през всичките

тет, Софийски Университет „Климент Охридски“; инж.

инж. д-р Дечко Пейчинов – директор на ПГ по транс-

5-ма сме членове на големия арсеналски колектив: 2-ма в Техническа дирекция, 2-ма в Завод 4 и един в Завод 5.

През всичките тези години ние, от 11 „б“, не губехме връзката между нас, използвайки всички възможни средства за комуникация и най-вече чести срещи в Казанлък, на които неизменно присъства и Тео.

И така – до неговата 70-та годишнина. Търпеливо изчакахме дните на официалното му честване и се събрахме: неговият първи клас, за да го поздравим.

И да му поднесем две изненади – луксозен албум със снимки от първите ни години заедно до последната ни среща и задължителна торта, украсена с формулата на Айнщайн.

година. Първата паралелка, на която Теодосий Теодосиев е класен ръководител. Един, наистина, неразделен клас! С по няколко срещи в годината – всяка година – вече 40!

Кои сме ние, освен неразделни?

Интересен клас от интересен випуск. От едни времена, в които, освен добро образование, имаше още добро възпитание, задружност, настроение, много игри, състезания – спортни и по отделни предмети, училищна самодейност, хижи, екскурзии, шуротии и... Всичко това под ръководството на нашите учители, сред които се открояваше Тео!

С неговите ентузиазъм, ерудираност и нестандартност.

тези години. Въпреки че след гимназията поехме в различни посоки и страни. И макар след време повечето да се завърнахме в родния град, близо половината са в София, Благоевград, Монтана, Стара Загора, Белгия, САЩ, Австралия.

Най-известен от нашия клас, безспорно, е проф. д-р Петко Динев – първият златен медалист за България от международна олимпиада по физика от 1977 г. и създател на технологичната компания „Implex“ Инс. за разработка на високоскоростни камери, базирана в Бока Ратон, Флорида, САЩ.

Още: доц. д-р Иван Бъчваров – ръководител на лаборатория по нелинейна оптика и твърдетелни лазери – Физически Факул-

тет, Софийски Университет „Климент Охридски“; инж.

д-р Кунчо Куртев – геолог, изследовател на ландшафтни

порт в Казанлък; доктори, строителни инженери, сче-

11 „б“ сега

залежи нефт в Англия, Норвегия и сега – в Австралия; Николай Карашранов – директор на ПМГ Благоевград;

товодители, офицери, служители в Брюксел, бизнесмени, оръжейни инженери. И от целия клас в момента

Честит юбилей, Тео! Ние с теб отдавна сме едно семейство.

Владимир Чучумишев

НОВИ ИНИЦИАТИВИ НА ОМБУДСМАНА НА КАЗАНЛЪК

Лекции за повишаване на финансовата култура на подрастващите иницирира от началото на новата година в училищата от общината общественият посредник на Казанлък Гинка Щерева. Мотивът ѝ за предприемането на този ход е, че от опита си в ежедневните приемни и срещите си с млади хора е установила, че те самите имат нужда и търсят такъв тип знания. Лекциите по финансова култура ще се водят от местни банкери и ще са продължение на проведените в няколко училища преди година лекции за правна култура, гражданско образование и часове по родолюбие.

От началото на 2018 година, веднъж месечно, в Казанлък ще се организира изнесено бюро за правна помощ, което е част от открития в края на

лялото Консултантски правен център в областния град. Казанлъшките изнесени приемни също са по инициатива на обществения посредник.

Близо 400 души са посетили приемната на омбудсмана през изминаващата година, като тенденцията е за увеличаване на директните посещения, вместо писането на жалби, е констатацията на Щерева, която е и член на групата от професионалисти в различни сфери „Експерти за Казанлък“.

Хората търсят отговори и решения на въпросите, които ги вълнуват и искат да ги намерят веднага, обобщава наблюденията си общественият посредник на Казанлък. Тенденцията през последната година е все повече млади хора да търсят съветите и посред-

ничеството на омбудсмана при решаване на различни въпроси.

И през 2017 година се запазва тенденцията гражданите основно да търсят съдействие по въпроси, свързани с устройството на територията и такса „Смет“ за терени, които не се ползват, както и за съдебни дела, заведени от частни съдебни изпълнители и проблеми с мобилните оператори, по здравни въпроси, свързани с ползване на интеграционни добавки и програмата „Личен асистент“.

Друг проблем от тазгодишната практика на обществения посредник е установяването на разминаване между землището, на което е построен имотът, и съответния административен адрес в ГРАО. Такива разминавания са установени в Крън, Енина, както и в Казанлък, където има парадоксален случай

- частен имот и градската Пожарна се водят на един и същ административен адрес. Това е слабост и пропуск, нерешен от години въпрос на ГРАО, но и проблем на самите граждани, което ги задължава да се интересуват за него и да го „изчистят“, категорична е Гинка Щерева.

Ангажимент на гражданите е и да проверят за свои неплатени задължения към Общината и към различни институции, които биха им попречили за решаването на други въпроси. Списъците с имената на тези длъжници са публикувани в сайта на Община Казанлък, в директорията „Местни приходи“, поддиректория „Длъжници“.

Като слабост на публикуваните списъци Щерева отчита наличието на лични данни в

тях. За да проверят дали името им не фигурира в някой от тези списъци, гражданите следва да имат специален код, който се издава от Общината. За улеснение Щерева препоръчва това да става и чрез издаването на безплатен ПИН код, който може да бъде получен от всеки гражданин от местното Данъчно.

Сред добрите новини през тази година са и увенчаните с успех няколкогодишни усилия на обществения посредник на Казанлък: родени деца преди години в Гърция без ЕГН-та, най-накрая да получат такива. Годишният отчет на обществения посредник по правилник се разглежда в постоянните комисии към местния Общински съвет и се приема от местния парламент в началото на следващата календарна година.

Деляна Бобева

Красоти

Красиви коледни украшения, картички и сувенири - ръчна изработка, наредиха арсеналци - родители на деца от фирмената детска градина „Буратино“, навърх Рождество за поредна благотворителна кауза. За нея бяха събрани 377 лева. С тези пари ще бъдат закупени народни костюми за малките Буратинчета, които догодина ще празнуват юбилей на детската градина - 85 години. С много ентузиазъм в коледната работилница се включиха, както родителите, така и децата от „Буратино“.

383+247 НАЗДРАВИЦИ ЗА АРСЕНАЛСКИТЕ ИМЕНИЦИ

В магичните дни на Рождество Христово двоен празник стягат 630 арсеналци. Толкова са имениците, работещи в „Арсенал“ АД и в „Арсенал 2000“ АД, които

Христина, един е Христиан и една е Христанела, по две са именичките, наречени Христинка, Христиана и Християна. Арсеналци с името Християн са петима,

поверието, точно тогава небето буквално „се отваря“ и човек, каквото и да си пожелае, ще му се сбъдне. И тъй като целият християнски свят отправя своите съкровени молитви в святата нощ на Бъдни вечер срещу Коледа, то имениците със сигурност ползват предимство и най-напред се сбъдват техните желания. Да са честити!

247 са арсеналските именици на третия ден от Коледа. На този ден църквата почита паметта на своя първомъченик Свети Стефан. Името Стефан произлиза от древногръцкото стефанос и означава венеч.

149 са мъжете – арсеналски кадри, носещи името Стефан, четирима са записани с умалителното Стефко. 82 арсеналки, наречени Стефка, подреждат трапезата за гости на 27 декември. Дамски варианти на името са Стефана, която в „Арсенал“ е само една, Стефани - 4, Стефанка - 7. И, ако вярвате на хороскопите, то те казват, че хората с това име са контактни, забавни, уважаващи приятелите си и имат чара да сломят и най-студеното сърце.

На всички арсеналци, празнуващи имен ден в светлите дни на Рождество Христово, честит двоен празник!

Юлия Младенова

приемат и лични поздравления на 25 декември – Коледа, и на 27 декември – Свети Стефан.

383-ма арсеналски работници и служители носят името Христо или производни на него. Начело на този празничен списък е изпълнителният директор на „Арсенал 2000“ Христо Ибушев. Всички те празнуват имен ден на един от най-светлите дни за християнския свят – раждането на Божия син Исус Христос.

Общо 194-ма арсеналци носят името Христо, което в превод от гръцки означава помазан, мирсан от Господ. 55 дами се наричат

а назованите Христан са двама. Празнува един Христиан, един Христиан и 19 арсеналки с името Християна. Четирима с име Христомир и две – Христомира също вдигат наздравници за имен ден на 25 декември. На Рождество Христово личен празник имат и хората с името Радослав, които в „Арсенал“ АД са 25-ма. Жените, наречени Радослава, са 5. Поздравления приемат още Радка – 61, Радко – 5, Божан – 1, Божка – 1.

25 декември е най-гържественният от седемте последователни дни, през които църквата чества Рождество Христово. Според

Златен Менделсон

Златен Менделсон двама арсеналски ветерани - Лилка и Христо Новакови. Двамата бяха част от близо 90-те брачни двойки, които съпребживяха своята златна сватба по покана на кмета на Община Казанлък Галина Стоянова.

На 11 декември близо 90 златни брачни двойки, сключили брак през 1967 година, препотвърдиха клетвата си за вярност пред дължностното лице, в ролята на което влезе кметът на Община Казанлък Галина Стоянова. Тя обеща това да стане традиция.

За бившия монтьор от цех 130 на Завод 5 Христо Новаков и съпругата му Лилка това бе едно от най-щастливите събития през изминалите им съвместни години. Двамата имат общо 83 години трудов стаж, като 45 от тях са в активна на Христо Новаков. И - всичките са в „Арсенал“. Сега ветераните се радват на двама синове и трима внуци.

На златната сватба, освен семейство Новакови, имаше още десетки арсеналски семейства, всеки от тях със своя лична история.

Да са живи и здрави и заедно да празнуват и платинена сватба, си пожелаха златните младоженци.

Да се стягат следващите, венчани през 1968 година.

Добротворство

„Подари ни нова книга за Коледа“. Това е поредната инициатива на Общинска библиотека „Искра“, провокираща към дарителство и добри жестове.

Целта на инициативата е гражданите да даряват книги на културната институция, които да послужат на други граждани и да останат за поколенията така, както са правели първите, създавали казанлъшкия книжен храм.

Подаряването на книга е хубав жест и много личен подарък, „...защото подаряваш думи, подаряваш история. Защото книгата е вечен и траен подарък“, пише в специалната покана от библиотеката.

Да подариш книга на Коледа е нещо съвсем специално, защото Коледите са направени от книгите, които сме чели и от историите, които са ни разказвали.

Тези, които не успеят да дарят своите книги по Коледа, могат да направят това и в останалите дни до края на годината, както и в началото на следващата.

Дари книга, остави дия!

NEW GENERATION:

МЕЖДУ МЕТЪЛА, СПОРТА И МАШИНИТЕ

Той е от новото поколение арсеналци. Тези, които идват в завода веднага, след като са се разделили с безгрижните дни в училище и се озовават в дълбокото на реалния живот. И остават в „Арсенал“. За да бъдат не само част от многолюдния колектив на най-голямото машиностроително предприятие в България, а, за да заслужат признанието, че са най-добрите в професията.

Петър Лалев Чернев. На 29 години, зодия Стрелец. Казанлъчанин. Настройчик на машини с цифрово-програмно управление в Завод 5, цех 630. Има две огромни предимства. Той е млад, от новото поколение машиностроители, за които е удоволствие да работят на машини, управлявани с компютър. И е изключително скромнен – върши работата си без излишен шум, затова се изненадва, че от неговия цех именно той е посочен за Алетия на трудовата слава.

Петър Чернев е завършил гимназия „Акад. Петко Стайнов“ в Казанлък в паралелка с природо-математически профил. Интересува се от компютри и информацион-

ни технологии. През 2009 година постъпва на работа в „Арсенал“ в Завод 5/620. Започва като шлосер, после става оператор на машина.

Дейностите изискват сръчност, умения, познания, но са рутинни, механични. Момчето с определени интереси към програмирането

и съвременните технологии намира своето истинско място, след като се премества в цех 630 на Завод 5 и започва работа на машини

да мога да направя корекции в програмата в самия процес на работата, което изисква знания и творческа мисъл”, споделя Петър. Донякъде влечението към машините с ЦПУ може да е повлияно и от бащата на 29-годишния младеж – Лалю. 22 години той е бил в „Арсенал“ и също е работил като настройчик – на известните тогава машини „Мазак“. След обучението за по-висока професионална квалификация, с което надгражда базата от училище и цех 620, днес синът Петър работи на програмен струг.

Работата му е на смени – сутрин от рано или вечер до късно, но нещата, за които винаги намира време извън портала на „Арсенал“, са спортът и музиката. Независимо дали е лято или зима, в пек и студ, 29-годишният арсеналски отличник тренира минимум 1 час навън, на лоста. Това е любимото му упражнение за физическо укрепване, което не пропуска да направи нито един ден в годината. Бяга и с приятели – в близкия парк или на „Тюлбето“. В останалото свободно време обича да слуша метъл музика. Любими са му две европейски

групи – номинираната за „Грами“ пауър метъл група Sabaton от Швеция и симфоничен/пауър метъл група Nightwish от Финландия. Телевизията го привлича единствено с научно-популярните предавания на Discovery Channel и историческите хроники по History. Сапунките и предаванията по други ТВ-канални, които се хвалят с висока масова гледаемост, изобщо не са в ползването на младия мъж. В неговия свят, носещ знака на умното младо българско поколение, светлините на славата са чужди и странни. Чужд му е и прекаленият оптимизъм, „защото големите очаквания лесно се сриват“. Не споделя нагласата, че късметът идва с търкането на лотарийни билетчета или пък вярата, че ще настъпи вселенска справедливост.

Всъщност, за своите току-що навършени 29 години Петър гледа доста философски на случващото се в България и по света. Смята, че страната ни ще тръгне напред, ако на съответните държавни нива застанат най-подходящите хора, а светът избере по-различен път към своето бъдеще.

Юлия Младенова

АРТсенал

Исключително креативни, уникални и красиви, създадени с много въображение и само с подръчни средства и материали, коледни инсталации и украси изработиха през почивните дни сръчните работници от цех 170 на Завод 4 и ПМ10 в „Арсенал“, площадка Мъглиж.

Създадената коледна красота е на различни места на територията на завода – в цеховете, в коридорите, офисите или на зелените площи. Материалите са разнообразни – картони, найлони, пластмасови чаши, конци, дърво... За някои от инсталациите работещите са се превърнали в истински художници.

Целта на работниците от цеха с началник Георги Иванов е да създадат празнично настроение на колегите си, като ги заредят с много емоции и уют за идващите хубави дни.

Красивите снимки, изпратени до редакцията, са на Валентина Сарадска.

От нея и от майсторите на красотите в Завод 4 – пожелания за всички за весела Коледа и щастлива Нова 2018 година, за здраве и дълголетие!

Кметът на Община Казанлък Галина Стоянова:

НЕ ТРЯБВА ДА ЧАКАШ НАГРАДА,

Госпожо Стоянова, споделяте различни новини във вашия ФБ-профил. Под тях винаги има коментари. Едни от тях са: „Браво, Галия, искаме те още 2 мандата“. Но има и други. Вие сте на средата на втория мандат. Усещате ли умора?

- Ще отговоря на този въпрос с два авторски стиха от списание „Кула“. Мислех си първо да ви отговоря през стиховете на Атанас Янев, от стихотворението му „Достоиният човек“. Разколебах се. Препоръчвам ви да го прочетете. Много е стойностно. Но понеже страдам много от скромност, не знам дали това е добра черта или лоша, ще ви отговоря с един стих на Николай Станков, също от това списание. Посмъртно. Той казва:

Не ги убиват уморените коне.
Процвилват в яслите,
оплюти в жълта пяна.
И колесници...
вече няма.
Но каруци още има –
за влачене.
А за наведени глави –
камшик и потна впряга.
И само в снъжната с ноздри гонят вятър.
Захапали подметките му стръвно,
като слама.
Огнивно чаткат копитата в земята.
След тях зелените тревы изсъхват и горят в зелени пламъци.

... уморен кон, който продължава. Така ли да го разбираме?

- Няма човек, който да не се уморява. Дори от годините. Колкото и човек да се уморява обаче, няма начин да не влиза във впряг, докато е жив.

Вие ли преоткривате поезията или ние сега откряваме, че имате страст към поезията?

- Винаги съм имала страст към поезията, дори имам свои неща, които са много лични и които съм създавала в младежките си години. Винаги съм се интересувала от поезия и когато имаше възможност в читалище „Искра“ за извънкласна дейност в кръжоците по художествено слово, където работех с господин Шивенков, съм участвала. Беше едно от прекрасните ми времена.

Изкушавате ли се да ми кажете две фрази от Ваш стихът?

- Не.

А изкушавате ли се един ден, когато всичко това тук приключи, да изминете и пътя Камино? Правят

го доста хора, за да преосмислят етапи в живота си...

- Не знам, но със сигурност се вълнувам много от добрата поезия и се радвам на всеки, който може да пише поезия. Поезия пишат свободните хора.

И от поезията - в делката на кмета. Какво мислите, госпожо Стоянова, че очакват още хората от Вас? 6-та година приключват като кмет на община Казанлък.

- Казанлъчани очакват мно-

Ако трябва да опишете изминалите си 6 кметски години с една дума, тя ще е...?

- Много е трудно в една дума, но може би: изпълнено.

А изминалата година?

- Да я наречем изпълними обещания.

В последните седмици на тази година на Община Казанлък бяха присъдени куп национални награди. Как ги приемате?

- Това е годината с най-

суват повече какво се случва с града им и около него. Това е много хубав проект, нека да го посетят. Самите гробници Хелвеция и Грифони, по едно изследване на проф. Валерия Фол, са уникални в сравнение с всички гробници по отношение на акустиката. Човек там наистина се зарежда. Това не са гробници за жертвоприношения, а за връщане към себе си, към божественото, за връзка с космоса. Тези гробници са едно много специално място, в което човек се чувства по-близо до Съзателя, който и

даденост. Като нещо, което е трябвало да се случи. Последните коментари на хората, след като се асфалтира държавният път пред „Арсенал“, който ми беше голям проблем - тригодишни усилия, за да отпусне държавата средства за него, както и за други такива трудни проекти, са: „Най-послед!“ „Най-послед“ означава, че ние сме чакали и най-послед се е случило нещо. Невидимо е усилието, с което се случва това „най-послед“. Невидимо е, защото, видимо е, че кметовете на ГЕРБ сме много, повече от 100. От 265 общини най-много са кметовете на ГЕРБ. Това са големи общини, отделно останалите кметове. Всеки от нас търси държавата, търси възможността да направи нещо повече от това, което може със собствения си бюджет. И това е нормално, похвално. Но усилието да го постигнеш е огромно. И това остава невидимо. Усилието и трудността на постигането остават невидими. Не се дразня на това „най-послед!“, а по-скоро съм благодарна, че получавам подкрепа и извън Общината. Ценя много тази подкрепа. Позволих си веднъж да я изкажа на глас и пред всички при построяването на Музея на розата, за което бях жестоко охулена. Но да постигнеш нещо, което не ти е дадено, както и за усилията, които полагаш, не трябва да търсиш награда. Но трябва да благодариш на този, който е позволил, който е направил така, че от тези усилия да има резултат.

Има ли нещо, което Ви се изпълзва към момента, изпускате го като кмет и Ви прави неспокойна?

- Като кмет - категорично не. Онова, което ме прави неспокойна, е сблъсъкът с безсилието да направиш нещо. Безсилието, което те сблъсква с липсата на справедливост. С липсата на разбиране, с манталитета, който не можеш да промениш, а трябва просто да приемеш, но който те дърпа назад и не ти позволява да направиш нещата, които са перспективни и които ще се оценят след 10, 20 години. Това ме страхува повече, това повече ми създава вътрешно болезнено чувство, че понякога трябва да направиш днешните неща, мимолетните, а може да се направят утрешните. Но няма разбиране.

Може ли в такъв случай един кмет да си позволи да е слаб и безпомощен, пък бил той и жена?

- Не, в никакъв случай. На този въпрос отговарям абсолютно категорично. Не само като кмет, аз като човек никога не бих си позволила да бъда слаба и безпомощна. Трябва да намериш изход, каквото и да ми струва.

Интервютата с нея станаха традиция.

Някак логично в края на годината да слагаме точка, да събираме съпреживяното в заедност, като грешки, поуки, успехи, преминати бариери от 365-те ни общи дни с НЕЯ - жената, която преди 6 години влезе в местната ни история като първата в иначе доминираната дотогава мъжка „специалност“ - кмет. Долината тогава реши друго - жена да задава тона на делата и хоризонтите, които ни правят общност и граждани. За 6-те години имаме 6 срещи. И всяка от тях - различна. С различни емоции, стракове, надежди, планове, амбиции, уроци, грешки, победи. В тези срещи се оглеждаха Годишните и Времето ни общо, в което колективно се олайвахме, лайвахме или просто се опитвахме да го превърщаме в Добро. За максимален брой хора. Срещи, в които все телгехме черти. Някак така сме устроени човешките - все да телглим черти. Да драскаме и задраскаме или да ри-

суваме по Времето.

Сега, на финала и на тази отиваща си, изключително динамична, чевърста и пъстра година, като китайския си патрон - Огненият петел, е време за 7-та ни среща.

Библейски отрязък от време, който по някакъв странен начин беляза и това интервю.

Със стопанката на Бялата къща - Община Казанлък - кметът Галина Стоянова.

ЕдноКметскоЧовешко.

го, много, много. Още улици, паркове, развлечения, сигурност, удобства, инвестиции, доходи, ръст в икономиката. Всичките тези очаквания ще нарастват. Колкото повече правим, толкова повече нарастват очакванията. Това е логично и нормално.

А какво не бива да искат и да очакват хората от Вас?

- Много често идват хора, които искат да разреша междусъседските им, междуличностни, родствени спорове, както и спорове за имущество. Колкото и да обяснявам, че това не е в моите правомощия, а на една друга институция, те се сърдят и се надяват, че Общината ще им спести съдебните разходи и ще им разреши проблемите. Това не е възможно и няма как да го очакват от мен.

много отличия за Община Казанлък. Наградите правят хората щастливи, защото са вид оценка. И Казанлък трябва да оцени тези награди. Някои от тях са за първи път и са изключително стойности. Ето тази, за Сграда на годината. Досега не сме имали възможността да участваме в този конкурс, не бяхме и заявили участие със сгради, но от конкурса ни откриха и ни поканиха да се включим. Мотивът бе, че проектът за реконструкция на гробниците Хелвеция и Грифони, който създадохме, е много иновативен, красив, стойностен. Благодарности и поздравии за проектантите и строителите и за архитект Георги Стоев. Искам чрез вас да покана казанлъчани, които още не са сигналили до там, да отидат и да видят. За да оценят своя си град, за да го обичат. Нека се интере-

да е той.

Слоганът на партията, чийто представител сте, е „Видими резултати“. Факт е, че по време на Вашето управление се запущиха и запущват много дългогодишни градски дупки - в прекия и в преносния смисъл на думата. Това е видимо, не подлежи на коментар или обструкции. Кои обаче са невидимите резултати?

- Ако продължим предходния въпрос за това - какво искат още гражданите, то те винаги ще искат да се случват още и повече неща, защото в града и в обществото, в което живеем, има още много да се прави, за да се чувствваме на добро място като условия за живот. Но всичко, което се случва, като че ли казанлъчани започнаха вече да го приемат като

Продължение от стр. 6

НО ТРЯБВА ДА БЛАГОДАРИШ

Какви промени да очакват жителите на община Казанлък през следващата година?

- Всички промени ще се отразят и видят в Бюджета за следващата година. Ще започна с положителните: няколко години Общината имаше свой Фонд „Ин витро“, в който заделяхме пари, за да подпомагаме младите семейства с репродуктивни проблеми и с желание за дете. От този фонд се родиха няколко много хубави дечица. Правителството оцени всич-

ко това и го превърна в свой приоритет така, че ние вече няма да заделяме средства за такъв фонд. Приключваме с него тази година. А тези пари, които отделяме, ще предложат отново да отидат при младите хора, които имат нужда от специално внимание. Мислех много как да ги насочим и да стигнат там, където трябва, а не да се ползват формално. Това е трудно решение. България има навика да заобикаля нещата и да не използва по предназначение ресурса, да не го използва по начин, по който ще има най-голям ефект. Затова ще предложим на Общинския съвет да приеме една нова Програма, която аз лично наричам „Младежки екопатрули“. Тази програма ще бъде предназначена за младежите, които не са навършили пълнолетие, от 14 до 18 години. Ще им дадем възможност през летните месеци и ваканцията да работят към Община Казанлък на трудови договори. Казусът е дискутиран и проверен в Инспекцията по труда. Работата на младежите ще бъде възмездна. От тях ще искаме да извършват дейности, свързани с облагородяването на площи, паркове, междублокови пространства, градини, на централната част, както и с контрола по опазването на общинската собственост, която касае игрища, детски площадки, зелени насаждения. Мотивът ми да предложа това е следният: през последните 6 години това, което направихме в посока облагородяване и създаване на нови зелени площи, площадки и други условия за занимания на деца и младежи, непрекъснато се руши. Руши се с абсолютна безотговорност. По мои наблюдения, както и от проверките, от камерите, от направения анализ, става ясно, че това се прави от младежите на възраст

между 14 и 18 години. Може би сме длъжници на тези деца във възпитанието и обучението как да пазят. Може би сме им длъжници като личен пример, абсолютно съм убедена в това. И 50-60 деца да дойдат, да положат грижи за една пейка или градинка, от утре не биха чули с радостта, с която сега го правят. Това е мотивът ми.

Другата промяна е вече факт: предложихме сме по-строг контрол за каруците в Казанлък. Това ще стане с поставянето на забранителни знаци за движение веднага, след като забраната влезе в сила от новата година, и чрез много строг контрол. Имаше ресурс за това, както и допълнително назначени хора, които да се занимават с този проблем. Имаше и сключени вече няколко договора с кооперации в съседни населени места, които да приемат конфискуваните животни и каруци. Две години имаше опит в тази посока - по Наредба 1 и Наредбата за опазването на селскостопанската продукция. Направихме възможност полицията и контролните общински органи да имат право да изземват каруци и животните на нарушителите, които сечат незаконно дърва и крадат селскостопанско имущество. Настаняваме ги в тези кооперации, с които имаме договори, и заплащаме издръжката на животното до момента, в който собственикът не си плати глобата и откупи животното, като му плати престо. Това работи. Пробваме го вече 2 години. Нямаме случаи, в които нарушителят да не си е платил глобата и да не си е откупил животното, за да си го вземе. Само два са случаите за 2 години, в които сме обявявали на търгове животните и каруците, които са били конфискувани и не са били потърсени. Това е добър урок за нарушителите. Ще има страх, когато разберат, че можем да конфискуваме. Това са и болезнените мерки.

... а лошите неща?

- Лошите неща ще са много големите санкции за гражданите, които генерират големи отпадъци и замърсяват целия град. За 2018 година сме предвидили не само санкции, но и монтиране на преместваеми камери на места, за които гражданите не подозират. Има начини да установим нарушителите, вече няма да вървим след тях. Така че - имаме възможност, осигурили сме такава техника, просто ще я преместяме на места, където се замърсяват големи участъци и замърсителите са едни и същи. Ще мислим камерите, за да не може да се разгадава методиката, по която ги поставяме.

В отчета си за годината казахте, че сте наясно, че отново ще има сериозни предизвикателства, но и смело предизвикателства, че ги очаквате. Какви ще са те?

- Едно от сериозните предизвикателства пак ще е свързано с боклука, за съжаление. Това е новата методика за такса „Битови отпадъци“, която трябва да направим през 2018 година, за да влезе през 2019-та. Ще са нужни много усилия, тъй като всяка община си има специфика и, за да се създаде такава методика, която да работи, но и да не товари много гражданите, ще е нужно време, през което това да се провери. Затова 2018 година сме я посветили на този анализ и работа на групата, сформирана от мен в общината, за да прави методиката. Изпитали сме вече опита на много общини, имаме и база данни, надявам се да намерим най-добрата пресечна точка между всички възможни варианти. Но каквато и да е тя, това ще е болезнен процес. Няма да се случи тази година, няма официално да стане и през 2019-та, защото парламентът отложи влизането на закона да стане от 2020 година. Но ние трябва да сме готови, да сме проверили и, като дойде времето, да кажем, че това е методиката за град Казанлък и тя да е обсъдена с гражданите и фирмите; да имаме общо мнение и становище, да знаем какви ще са разчетите, какво да очакваме, какво да е натоварването на гражданите и фирмите, да сме постигнали консенсус. Това е едно от големите ни предизвикателства за следващите две години.

Има ли нещо, което от позицията на изминалите 6 години вече не бихте направили?

- Не бих завела дела, по които да търся справедливост. Защото е много голямо разочарование. Само отварям скоба: делата за т. нар. „дупка“ до LIDL или досъдебните производства вече 5 години се приключват, без да се установи виновник. Не е мотивиращо да продължим.

Защо отговаряте така?

- След онази страшна сага, която приключи, но която се отразява на бюджета всяка година и ще се отразява още години, фирмата, която ни осъди, отново ни осъди. Сега.

За какво?

- За да й върнем всички данъци и такси „битови отпадъци“ за времето, в които е плащала, докато е владеела този имот. Да й ги върнем. На първа инстанция спечелихме делото, на последна - изгубихме. Присъдено е да й върнем с лихвите данъците и таксите, които тя е внасяла в Общината, когато е владеела този имот.

Колко пари са това?

- Около 200 хиляди лева. Като пари, това са много пари, не са малко. На фона на бюджета ни не са чак толкова много, но това граничи с наглост. Затова казвам, че не знам кое е по-добро: да търсим обществената справедливост или да не я търсим. Да се връщаме ли назад? Оценявам всичко добро, положително, което е направено дотук. Но не знам мярката в този случай.

Възможно ли е да благодарите хората, с които да работите успешно?

- По отношение на екипа, с който работя, доверявам се много лесно и проверявам непрекъснато. Не се уморявам да проверявам. Това е правилото, което спазвам, и то създава екипа.

А честността - качество или проблем е за един кмет?

- Честността е качество. За мен е важно кметът да е честен първо към себе си, след това и към гражданите. Същото важи и за другото качество: да е откровен. Със себе си и с гражданите. Но, ако трябва да избираме кое е основното от качествата, които всеки един кмет трябва да притежава, то аз мисля, че е човечността. Трябва да има човечност.

Има ли непреодолим към момента общински проблем, според Вас, и каква е цената за него?

- Няма такива проблеми. Има решения за всичко. Мисля, че вече сме в годините, когато не ни застигат непреодолими проблеми и, дай Боже, да е така.

В миналогодишното интервю казахте: не може повече с популизъм. С какво не може повече след тази година?

- Не сме се разделили с популизма, нищо, че сме го казали и миналата година. Напротив - това е един от най-големите ни проблеми, на политиките: че ние продължаваме да боравим с популизъм, а не със свършеното. Ние се замеряме с популизъм, а не със свършеното. Когато се замеряш с дела, хората ще оценят. Когато се замеряш с популизъм, няма какво да оценят. Мисля, че дойде времето, в което хората се отвориха не само от популизма, а и от лъжливите новини, от манипулацията и от неискреността. Мисля, че хората вече разпознават популизма много добре, лъжливите новини, манипулацията, неискрените политики. Имат барометър. В 90% от случаите те са много точен барометър. Това много ме радва. Те четат, слушат и виждат всичко. Но отсвят. И имат барометър за лъжата и за неистинността.

Във всичките си интервюта дотук имате един неотменен барометър: любовта Ви към Казанлък. И искрено Ви личи, че искате той да стане барометър на възможно най-много хора тук, на всички. Успявате ли?

- Имаше усещането и мислям, че е реално. Че казанлъчани в 90% обичат града си. Обичат си мястото, в което живеят, и мислят за него, свидно им е. Беше предизвикателство да накараме хората, които са отивали, които не са виждали промяната на Казанлък, да повярват и да обикнат този град и да поискат да се върнат в него и да го погледнат с други очи. И мисля, че това 50 на 50 сме го постигнали.

Кой е добрият човек, когото запомните от тази годи-

на?

- Много добри хора, които направиха добрини и не искат да се обявяват, останаха в тази година с Доброто. Но ще отлича доброволеците, които спечелиха наградата на доброволните формирования на противопожарните служби - Андриан Качан, изключително момче. Трябва да си наистина на друга някаква висота, за да се отдадеш на това дело. И когато има случаи, има пожар и той не е повикан, не е дежурен, да се облеche, да скочи, където и да е и да отиде на място. Затова се иска сърце. И още едно име: в последните години, в предшестните ми като зам.-областен управител, това е инициативата „Добрият самарянин“. Тази година имахме участник от Казанлък - Стенли Нанчев. Поздравявам го, макар да не спечели големата награда на Добрия самарянин. Аз мисля, че той е добрият самарянин на Казанлък.

Станахте „златна орисница“ на близо 90 златни сватби. Как наричат това усещане?

- Трудно се изразява такава емоция. Един невероятен житейски урок за мен. На тези хора съм им много благодарна. Няма как да го получи човек, ако не го види. Защото това е щастие - обичта.

А кой е последният подарък, който направихте?

- Последният беше на моите кръщелници - Божидар и Алекс, които няма да мога да видя по Коледа, но ме направиха много щастливи. На единия подарих топка, той обича да рита, а на другия - автомобил с управление. Но каквото и да им бях подарила, те щяха да ме награждат с тези очички, които топкава много дават и зареждат.

Вече 7 години за Коледа, покрай интервюто, Ви подарявам едно и също, може би изглежда и леко инфантилно отстраняване. Как се погаждате с ангелите? Имате цяла колекция вече.

- Закачката ви тръгна от един израз, че всеки е ангел с едно крило. В този смисъл човек винаги има нужда да си намери другото крило. То може да е всеки ден или всяка година различно това друго крило, но да прегърне този, който му е нужен. В подаръките, които ми давате, има различни ангели. Тази година ангелът е много замислен, детски погледнат, с детски очи, с устрем на погледа напред. Мисля, че отговаря на моето вътрешно състояние. С една мисъл напред. И аз съм така. Не съм ангел, но търся моя ангел или човека с едно крило, който да ме прегърне и да ми даде отговор на въпроса: ще полетим ли след още една година? Така че - благодаря. Това са много специални ангели за мен.

... и 2018 година трябва да е...?

- Здрава, мирна и сигурна.

Декември, 2017 година
Деляна Бобева

АМЕЛИЯ ЕЪРХАРТ

Жената, първа прелетяла над Атлантическия океан - сама и без кацане

Все едно летях! Амелия Мери Еърхарт - момичето, което ще преобърне представата на света за ролята на жената в обществото, е родена на 24 юли 1897 г. в Ачисън, Канзас, в еврейско семейство. Родителите ѝ са Самюъл и Амелия Еърхарт. Тя и сестра ѝ Грейс получават неочичайно за времето възпитание. Майката не искала „послушни

ва член на Бостънския клон на Американското общество по аеронавтика, а по-късно е избрана за негов вицепрезидент. Пише вестникарски колонки, посветени на летенето, работи като търговски представител на самолетостроителната фирма „Кинър“.

Първият полет над Атлантика. След полета на Чарлз Линдберг над Атлантика през 1927

зацията „Деведесет и деветте“, подпомагаща жените-авиатори. Името е измислено от нея - на първото събрание се събрали точно 99 жени.

Либералният брак. Джордж Путнам, публицист и издател, бил сред координаторите на първия ѝ полет над Атлантика.

ски полет. Той не е първият, но е най-дългият - 47 000 км. Навигатори са Фред Нунан и Хари Манинг. Тръгват на 17 март от Оукланд. В Хавай самолетът минава през механик. Налага се да излетят от Пърл Харбър, но вместо да се издигне, самолетът се завърта. Полетът е отложен заради сериозни поражения по машината.

На 1 юни 1937 г. Еърхарт излита отново, само с Нунан. Поради метеорологичните условия потеглят от запад на изток. Спират в Южна Америка, Африка, Индия, Югоизточна Азия. На 29 юни пристигат в Лае, градче на брега на Папуа в Нова Гвинея. Остават им още 11 000 км над Тихия океан.

Мистерията... На 2 юли самолетът излита от Лае и се насочва към остров Хауланд, в централната част на Тихия океан. Там било планирано зареждане преди полета до Хонолулу. В Хауланд корабът „Итаска“ на американската брегова охрана чакала Еърхарт, за да ѝ помогне да се приземи. Но радионавигацията не се получила. Екипажът на кораба чувал Еърхарт (и така разбрал, че координатите ѝ са неправилни), но тя не успяла да предаването. След няколко часа опити връзката прекъснала. Станало ясно, че самолетът вече не е във въздуха. Сигнализи му за помощ са засечени и от станции на авиокомпания Пан Америкън, но и през следващите пет дни никой не успял да получи данни за координатите му. „Итаска“ започва търсене на север и на запад от Хауланд. Скоро издирването е поето от американските военноморски сили, които се насочват към островите

Теориите са много, те продължават и до днес. Една от тях е, че горивото е свършило и самолетът е потънал в океана. Имало доказателства, че в Лае самолетът не е зареден догоре. Според друга версия, след като кацнали на необитаем атол със секретен военен обект, Амелия и Нунан са пленени и екзекутирани като шпиони. Според Международната група за издирване на летателни апарати, самолетът е паднал при остров Гарднър и се е разбил в останките на товарен кораб. Според някои предположения, Амелия е успяла да приземи самолета си по крайбрежието на остров Никумароро и е живяла на острова известно време или до края на живота си. Най-разпространената теория е, че самолетът се повредил над Тихия океан и пада близо до остров Хауланд.

Многобройни изследователи и експедиции за милиони в периода 1940 - 2017 г. твърдят, че са намерили различни артефакти, доказващи, че е възможно това да са останки от Еърхарт и самолета ѝ: кости с размери като нейните, джобно ножче, стъпено бурканче от козметичен продукт и зелена бутилка лосион от 1933 г., части от мъжки и женски токове, подобни на носените от Еърхарт и Нунан, къс алуминий, приличащ на парчето метал 48x58 см, поставено на мястото на илюминатора, парче плексиглас с дебелината на прозореца на самолета, точният вид навигация, използвана от Амелия.

Непомиръквата слава. Животът ѝ и изчезването на Еърхарт са описани в много книги,

Амелия Еърхарт /1897 - 1939/ е американска авиаторка, сред първите жени-пилоти. Първата жена, прелетяла сама над Северна Америка и обратно. Първата жена, прелетяла сама над Атлантическия океан, за което получава Орден за постижения в авиацията от Конгреса на САЩ, орден на Почетния легион от правителството на Франция и златен медал на Националното географско общество от президента Хувър. Била е вицепрезидент на Бостънския клон на Американското общество за аеронавтика. Постоянството, куражът и амбицията да преследва мечтите си в една „мъжка“ област ѝ правят кумир на феминисткото движение.

Изчезва безследно на 2 юли 1937 г. над Тихия океан по време на околосветски полет. Обявена е за починала на 5 януари 1939 г. От близо 80 г. на 35 жени-авиаторки и докторантки по аеронавтика ежегодно се връчва стипендия „Амелия Еърхарт“ в размер на 10 000 щ. д. През 2017 г. се навършва 120 г. от рождението на легендарната Еърхарт.

момиченца“. Те се занимавали с нетипични за момичетата игри - стреляли по плъхове с пушка, катерили се по дърветата. Когато била на 7, Амелия пожелала да има в дома си увеселително влакче. Закачила стръмни релси за покрива на къщата и се спускала по тях в дървена кутия. Въпреки че разцелила устната си и скъсала роклята си, била невероятно въодушевена: „Все едно летях!“.

Когато обаче през 1907 г. на панаира в Де Мойн, Айова, видяла самолет за първи път, отказала да се качи, защото ѝ се сторил безинтересен.

Учи в държавно училище в Де Мойн, където семейството се мести. Бащата имал проблеми с алкохола. Уволнили го и конфискували имуществото му.

Момичетата били изпратени при приятели в Чикаго, където завършват гимназията „Хайд Парк“. Амелия постъпва в колеж в Пенсилвания, но го напуска. През 1917 г. получава сертификат от Червеня кръст за помощник-медсестра и работи във военна болница в Торонто. През 1919 г. постъпва в университета „Колумбия“, но и там не се задържа дълго.

Канарчето. За пръв път се качва на самолет през 1920 г. Полетът трае само 10 минути, но те са незабравими за младата американка. „Просто разбрах, че трябва да летя“, казала тя. За да спести 1000 долара, необходими ѝ за уроци по летенето при Анита Снук, една от първите жени-пилоти, работела в телефонна централа и карала камион.

След шест месеца си купила самолет - „Кинър Ърстър“. Бил жълт, затова го нарекла Канарчето. На 22.10.1922 г. Еърхарт вдига Канарчето до 14 000 фута, световен рекорд за жените-пилоти.

През 1923 г. става 16-ата в света жена, получила пилотска книжка от Международната федерация по аеронавтика. През 1927 г. има вече 500 часа самостоятелни полети. Наследството от баба ѝ, основен източник на средства за семейството ѝ, привършва. Еърхарт става учителка, а по-късно и социален работник. Трудностите не ѝ отказват от авиацията. Тя ста-

г. Еърхарт получава покана от Ейми Гест - дама от висшето общество в Америка, да бъде първата жена, осъществила същия полет. Самата Гест искала да изпълни този полет и да запише името си в историята, но разбрала, че идеята не е никак безопасна. Затова търсела жена-пилот, която да спонсорира. Намерила я в лицето на Еърхарт, която придружила пилотите Шулц и Гордън като пасажер със задачата да води бордовия дневник. Тримата излитат от Трепъси Харбър, Ньюфаундленд, на 17 юни 1928 г. и 21 часа по-късно кацат в Бъри Порт, Уелс. При завръщането в САЩ екипажът е посрещнат от голям парад, завършил с прием при президента Кулидж. Въпреки че не е пилотирала, този полет превръща Амелия в знаменитост. Тя издава книга, изнася лекции из страната, рекламира разнообразни продукти. Като редактор в сп. „Космополитън“, агитира за търговската авиация и финансира собствени проекти. С Линдберг влагат пари и усилия за създаването на първия редовен въздушен рейс между Ню Йорк и Вашингтон.

Собствени рекорди. Еърхарт мечтае за свои собствени рекорди и ги постига. През 1928 г. тя става първата жена, прелетяла сама над Северна Америка и обратно. Печели трето място в състезанието за жени Санта Моника - Кливланд през 1929 г. Работи за Националната асоциация по аеронавтика, по нейно настояване Международната федерация отделя женските рекорди.

През 1929 г. той получава развод и, след като няколко пъти предлага брак на Еърхарт, се женят през 1931 г. В деня на сватбата тя му изпраща писмо по куриер: „Искам да разбереш, че нито ти трябва да спазваш средновековни норми на преданост към мен, нито аз се чувствам обвързана с тях“. Възгледите ѝ за брака били твърде либерални, смятала, че отговорността в семейството трябва да е по равно. Не сменила фамилията си и не откликвала на „г-жа Путнам“.

Великото събитие - сама над Атлантика. След многобройни награди от състезания за жени, на 20 май 1932 г. 34-годишната Амелия осъществява първия самостоятелен полет на жена, без кацане, над Атлантическия океан. Излита сама от Харбър Грейс, Ньюфаундленд, с идеята да повтори презатлантическия полет на Линдберг. След 14 часа и 56 мин. каца на пасище в Кълмор, Северна Ирландия. Днес там се намира център „Амелия Еърхарт“. За подвига си е удостоена с редица почетни награди.

Самолетът, с който Еърхарт прелетя над Атлантическия океан

През 1935 г. Еърхарт става първият човек, прелетял сам от Хонолулу до Оукланд, от Лос Анджелис до Мексико Сити и от Мексико Сити до Ню Йорк.

Околосветският полет. След всички чудеса във въздуха, през 1936 г. Еърхарт решава, че е време и за околосвет-

Финикс.

Завинаги в небето. Седмица след изчезването на самолета се получават данни, че на остров Гарднър има пресни следи от хора, но не се забелязват нито Еърхарт и Нунан, нито самолетът. Издирването продължава 9 дни и струва 4 млн. долара.

Не били открити никакви останки. Техниките на търсене все още не били развити, а и липсвала координация между военноморските сили и бреговата охрана. Официално пилотът и навигаторът са обявени за мъртви на 05.01.1939 г.

Версиите. Спекулациите за изчезването на Еърхарт са повече от написаното за живота ѝ.

статии, документални филми, най-популярният от които е „Амелия Еърхарт: Изгубеното доказателство“. Филмът „Амелия“ с Хилари Суонк и Ричард Гиър е уникален екранен разказ за легендарната американка. А сп. Harper's Вазаа дори представи впечатляваща модна фотосесия на Риана, напомняща, че смелата Амелия е била с къса коса и е носела панталони в епоха, когато подобен избор е правел впечатление. Риана казва: „Има нещо толкова специално в жена, която доминира в един мъжки свят. За такава нещо се иска сила, интелигентност, безстрашие и нерви, които да ти позволяват никога да не приемаш „Не“ за отговор“. Това казвала и Еърхарт: „Жените, също като мъжете, трябва да се опитват да постигат невъзможното“.

Мария Рашкова

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“:
Редакция: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com
Деляна Бобева: 0882 98 70 13, e-mail: didab@abv.bg
Диана Рамналиева: 0882 98 70 14, e-mail: diana_ramnalieva@abv.bg
Мария Рашкова: 0882 98 70 12; Първолета Петкова: 5 74 55